

กฎสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง
พ.ศ. ๒๕๕๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๘ นายกรัฐมนตรีออกกฎสำนักนายกรัฐมนตรีไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ลักษณะ ชนิด และประเภทของระเบียบข้าราชการการเมือง กับการแต่งระเบียบให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎสำนักนายกรัฐมนตรีนี้

หมวด ๑
ระเบียบทั่วไป

- ข้อ ๒ ระเบียบข้าราชการการเมือง มี ๒ ชนิด คือ
- (๑) ระเบียบปฏิบัติราชการ มี ๔ ประเภท
 - (ก) ระเบียบสีทากีคอปับ
 - (ข) ระเบียบสีทากีคอบะ
 - (ค) ระเบียบสีทากีแกมเขียวคอบะ
 - (ง) ระเบียบสีขาวคอปับ
 - (๒) ระเบียบพิธีการมี ๕ ประเภท
 - (ก) ระเบียบปกติขาว
 - (ข) ระเบียบปกติทากีคอตั่ง

- (ค) เครื่องแบบครึ่งยศ
 - (ง) เครื่องแบบเต็มยศ
 - (จ) เครื่องแบบสโมสร
- ข้อ ๓ เครื่องแบบปฏิบัติราชการ
- (๑) เครื่องแบบสีทากีคอพับ ประกอบด้วย
 - (ก) หมวก

ข้าราชการการเมืองชายตำแหน่งรัฐมนตรี ให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีทากี กะบังหน้าหมวกทำด้วยสักหลาดสีดำ ที่ขอบโค้งของกะบังหน้าหมวกปักด้วยด้ายทองเป็นรูปช่อชัยพฤกษ์ โดยปักหรือทำมาบรรจบกันที่ตรงกลางของกะบังหน้าหมวก มีระยะห่างกันพองามตามภาพท้ายกฎ พื้นกะบังหน้าหมวกด้านล่างสีดำ สายรัดคางสีทองกว้างประมาณ ๑ เซนติเมตร มีคุมโลหะสีทอง ตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวก ข้างละ ๑ คุม ผ้าพันหมวกสีดำคาดแถบไหมทองหรือวัตถุเทียมไหมทอง ๓ แถบ แถบใหญ่กว้างประมาณ ๑.๒ เซนติเมตร ๒ แถบ ที่ขอบบนและขอบล่างของผ้าพันหมวก แถบเล็กกว้างประมาณ ๖ มิลลิเมตร อยู่ระหว่างกลางของแถบใหญ่ ที่หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ปักด้ายสีทอง สูงประมาณ ๕.๕ เซนติเมตร บนหมอนสักหลาดสีดำ

ข้าราชการการเมืองหญิงตำแหน่งรัฐมนตรี ให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีทากี แต่เป็น ทรงอ่อนพับปัก ผ้าพันหมวกสีดำ ตรงกลางด้านหน้าของผ้าพันหมวก ปักด้วยด้ายทองเป็นรูป ช่อชัยพฤกษ์ มีระยะห่างกันพองามตามภาพท้ายกฎ ล้อมด้วยแถบไหมทองหรือวัตถุเทียมไหมทอง ๓ แถบ แถบใหญ่กว้างประมาณ ๑.๒ เซนติเมตร ๒ แถบ ที่ขอบบนและขอบล่างของผ้าพันหมวก แถบเล็กกว้างประมาณ ๖ มิลลิเมตร อยู่ระหว่างกลางของแถบใหญ่ที่หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ ปักด้ายสีทอง สูงประมาณ ๔.๕ เซนติเมตร บนหมอนสักหลาดสีดำ

ข้าราชการการเมืองชายตำแหน่งอื่น ให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีทากี กะบังหน้าหมวก ทำด้วยสักหลาดสีดำ ที่ขอบโค้งของกะบังหน้าหมวกปักด้วยด้ายทองเป็นรูปช่อชัยพฤกษ์ โดยปักหรือ ทำมาบรรจบกันที่ตรงกลางของกะบังหน้าหมวกมีระยะห่างกันพองามตามภาพท้ายกฎ พื้นกะบัง หน้าหมวกด้านล่างสีดำ สายรัดคางสีทองกว้างประมาณ ๑ เซนติเมตร มีคุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวก ข้างละ ๑ คุม ผ้าพันหมวกสีดำคาดแถบไหมทองหรือวัตถุเทียมไหมทอง กว้างประมาณ ๖ มิลลิเมตร ๒ แถบ ที่กลางผ้าพันหมวก มีระยะห่างกันประมาณ ๘ มิลลิเมตร ที่หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ปักด้ายสีทอง สูงประมาณ ๕.๕ เซนติเมตร บนหมอนสักหลาดสีดำ

ข้าราชการการเมืองหญิงตำแหน่งอื่น ให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีทึบ แต่เป็นทรงอ่อนพับปีก ผ้าพันหมวกสีดำ ตรงกลางด้านหน้าของผ้าพันหมวกปักด้วยด้ายสีทองเป็นรูปช่อชัยพฤกษ์ มีระยะห่างกันพองามตามภาพท้ายกฎ ล้อมด้วยแถบไหมทองหรือวัตถุเทียมไหมทองกว้างประมาณ ๖ มิลลิเมตร ๒ แถบ ที่กลางผ้าพันหมวกมีระยะห่างกันประมาณ ๘ มิลลิเมตร ที่หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ปักด้วยด้ายสีทอง สูงประมาณ ๔.๕ เซนติเมตร บนหมอนสักหลาดสีดำ

การสวมหมวกให้สวมในโอกาสอันควร

(ข) เสื้อ

ข้าราชการการเมืองชาย ให้ใช้เสื้อคอพับสีทึบแขนยาวรัดข้อมือ มีคอกที่ข้อมือข้างละ ๑ คม หรือแขนสั้น ตัวเสื้อผ่าอกตลอด มีสาคกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ติดคอกตามแนวอกเสื้อ ๕ คม ระยะห่างกันพอสวมควรมีกระเป๋ายึดติดที่หน้าอกเสื้อข้างละ ๑ กระเป๋า ที่กระเป๋าเสื้อมีแถบอยู่ตรงกลางตามทางดิ่งกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร มีใบปกกระเป๋าเป็นรูปมนชายกลางแหลม หรือเป็นกระเป๋าเสื้อชนิดไม่มีแถบกลางกระเป๋าและใบปกกระเป๋าเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มุมกระเป๋าและมุมปกกระเป๋าเป็นรูปตัดพองาม ที่ปากกระเป๋าทั้งสองข้างติดคอกข้างละ ๑ คม สำหรับขัดกับใบปกกระเป๋า ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ไหล่เสื้อมีหูสำหรับประดับอินทราชูเย็บติดกับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้าง ๆ ละ ๒ หู ในช่วงอากาศร้อนให้ใช้เสื้อเป็นแบบคอแบะแขนสั้นได้

คอกที่ใช้กับเสื้อมีลักษณะเป็นรูปกลมแบน ทำด้วยวัตถุสีเดียวกับสีเสื้อ

ในโอกาสไปงานพิธี ให้ใช้เสื้อเชิ้ตแขนยาว ผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้ภายในเสื้อใต้คอกเม็ดที่สอง

ผู้ซึ่งได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋ายึดติดด้วย

ข้าราชการการเมืองหญิง ให้ใช้เสื้อได้ ๓ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบเสื้อของข้าราชการการเมืองชาย

แบบที่ ๒ เสื้อคอพับสีทึบสีอ่อนกว่ากระโปรงหรือสีเดียวกับกระโปรงหรือกางเกง ผ่าอกตลอดตัวเสื้อ มีสาคกว้างประมาณ ๒.๕ เซนติเมตร แขนยาวรัดข้อมือขอบปลายแขนกว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร หรือแขนสั้นเหนือข้อศอกเล็กน้อยตลอดชายกว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร เดินคิ้วด้านหน้าเสื้อต่อจากเส้นบ่า มีตะเข็บผ่านกลางอกยาวตลอดตัว ทั้งสองด้าน มีคอกสีเดียวกับสีเสื้อ ๕ คม ด้านหลังจากเส้นต่อบ่าหลังมีตะเข็บผ่านตามตัวเสื้อทั้งสองด้าน เช่นเดียวกับด้านหน้า ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ไหล่เสื้อมีหูสำหรับประดับอินทราชูเย็บติดกับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้าง ๆ ละ ๒ หู ให้สวมสอดชายเสื้อไว้ในขอบกระโปรง

แบบที่ ๓ เลื้อยคอปับปล่อยเอาสี่กาก็สี่เดียวกับกระโปรงหรือกางเกง ผ่าออกตลอด ตัวเสื้อ ไม่มีสحاب ด้านหน้ามีคิ้วตามสحاب มีคิ้วโลหะ สีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ ๔ คิ้ว แขนยาว จรดข้อมือหรือแขนสั้นเหนือข้อศอกเล็กน้อยตลบชายกว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร มีคิ้วด้านหลัง เช่นเดียวกับแบบที่ ๒ และมีเส้นแนวตะเข็บเช่นเดียวกับแบบที่ ๒ ทั่วทั้งด้านหลัง ความยาวของเสื้อ ให้คลุมสะโพกพองาม ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ใหญ่เสื้อมีหู สำหรับประดับอินทรรณูเย็บติดกับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้าง ๆ ละ ๒ หู ให้ปล่อยชายเสื้อทับกระโปรงหรือกางเกงและคาดเข็มขัดตาม (จ) แบบที่ ๒ ทับเอาเสื้อ

ในโอกาสไปงานพิธี ให้ใช้เสื้อแบบที่ ๑ หรือแบบที่ ๒ โดยใช้เสื้อเชิ้ตแขนยาว ผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้ ภายในเสื้อใต้คิ้วเม็ดที่สอง

ผู้ซึ่งได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋าบนซ้ายด้วย

(ค) อินทรรณู ให้ใช้อินทรรณูแข็ง มีเครื่องหมายบนอินทรรณู ดังต่อไปนี้

ข้าราชการการเมืองชายตำแหน่งรัฐมนตรี ให้ใช้อินทรรณูแข็ง ทำด้วยสั๊กหลาด สีดำเป็นแผ่นสี่เหลี่ยมผืนผ้าเรียวยาวจากไหล่ไปทางคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้างประมาณ ๕.๕ เซนติเมตร ด้านคอกว้างประมาณ ๔.๕ เซนติเมตร ยาวประมาณ ๑๒.๕ เซนติเมตร ตอนปลายติดคิ้วโลหะสีทองขนาดเล็ก ตราครุฑพ่าห์ ๑ คิ้ว มีคิ้วทองปักเป็นลายถักเต็มแผ่นอินทรรณู มีตราครุฑพ่าห์ ทำด้วยโลหะสีทองขนาดสูงประมาณ ๒.๕ เซนติเมตร ติดทับกึ่งกลางบนแถบไหมทองหรือวัตถุเทียมไหมทองตามภาพท้ายกฎ

ข้าราชการการเมืองหญิงตำแหน่งรัฐมนตรี ให้ใช้อินทรรณูแข็งเช่นเดียวกับข้าราชการการเมืองชายตำแหน่งรัฐมนตรี แต่ด้านไหล่กว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร ด้านคอกว้างประมาณ ๔ เซนติเมตร ยาวประมาณ ๑๑.๕ เซนติเมตร

ข้าราชการการเมืองชายตำแหน่งอื่น ให้ใช้อินทรรณูแข็งทำด้วยสั๊กหลาดสีดำเป็นแผ่นสี่เหลี่ยมผืนผ้าปลายรวบ กว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร ยาวประมาณ ๑๒.๕ เซนติเมตร ที่ปลายรวบติดคิ้วโลหะสีทองขนาดเล็กตราครุฑพ่าห์ ๑ คิ้ว มีแถบไหมทองหรือวัตถุเทียมไหมทอง กว้าง ๕ เซนติเมตร ตรึงด้านบนเต็มแผ่นอินทรรณู มีตราครุฑพ่าห์ทำด้วยโลหะสีทองขนาดสูงประมาณ ๒.๕ เซนติเมตร ติดทับกึ่งกลางบนแถบไหมทองหรือวัตถุเทียมไหมทองตามภาพท้ายกฎ

ข้าราชการการเมืองหญิงตำแหน่งอื่น ให้ใช้อินทรธนูแข็งเช่นเดียวกับข้าราชการการเมืองชายตำแหน่งอื่น แต่กว้างประมาณ ๔.๕ เซนติเมตร ยาวประมาณ ๑๑.๕ เซนติเมตร

(ง) กางเกง กระโปรง

ข้าราชการการเมืองชาย ให้ใช้กางเกงแบบราชการสีทากีขาวยาว ไม่พับปลายขา

ข้าราชการการเมืองหญิง ให้ใช้กางเกง หรือกระโปรงสีทากีได้ ๕ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบกางเกงของข้าราชการการเมืองชาย

แบบที่ ๒ กางเกงขาวยาว ขาดตรง ไม่มีลวดลาย ขอบกางเกงกว้างประมาณ ๑ นิ้ว มีหรือไม่มีกระเป๋าก็ได้ มีซิปปด้านหน้าหรือด้านข้าง ไม่พับปลายขา

แบบที่ ๓ กระโปรงยาวปิดเข้า ปลายบานเล็กน้อย

แบบที่ ๔ กระโปรงมีตะเข็บหน้า ๒ ตะเข็บ ตะเข็บหลัง ๒ ตะเข็บ ยาวครึ่งเข้า ปลายบานเล็กน้อย

แบบที่ ๕ กระโปรงกางเกง แบบกางเกงยาวครึ่งเข้า มีตะเข็บหน้า ๒ ตะเข็บ ตะเข็บหลัง ๒ ตะเข็บ มีซิปปกระทบด้านหน้าและด้านหลัง

สำหรับข้าราชการการเมืองหญิงมุสลิม หากใช้กระโปรงหรือกระโปรงกางเกงตามแบบที่ ๓ แบบที่ ๔ หรือแบบที่ ๕ จะให้ยาวคลุมข้อเท้าก็ได้

(จ) เข็มขัด

ข้าราชการการเมืองชาย ให้ใช้เข็มขัดทำด้วยด้ายถักสีทากี กว้าง ๓ เซนติเมตร หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอนปลายมน กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ยาว ๕ เซนติเมตร มีรูปครุฑคุณนูนอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดรู ปลายเข็มขัดหุ้มด้วยโลหะสีทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร

ข้าราชการการเมืองหญิง ให้ใช้เข็มขัดได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบเข็มขัดของข้าราชการการเมืองชาย

แบบที่ ๒ เข็มขัดผ้าสีทากีสีเดียวกับสีเสื้อ กว้าง ๔.๕ เซนติเมตร หัวสี่เหลี่ยมหุ้มผ้า ใช้คาดทับเสื้อแบบปล่อยชาย

(ฉ) รองเท้า ถุงเท้า

ข้าราชการการเมืองชาย ให้ใช้รองเท้าม้วนสันหนังสีดำชนิดผูกหรือหุ้มข้อหนังสีดำ ไม่มีลวดลาย ถุงเท้าสีดำ

ข้าราชการการเมืองหญิง ถ้าใช้กางเกงให้ใช้รองเท้าหุ้มส้น หนังสือคำปิดปลายเท้า ไม่มีลวดลาย ถุงเท้าสั้นสีดำ ถ้าใช้กระโปรงให้ใช้รองเท้าส้นสูงสีดำ ปิดปลายเท้า ไม่มีลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

(๗) เครื่องหมายแสดงสังกัด

ข้าราชการการเมืองตำแหน่งรัฐมนตรี ให้มีเครื่องหมายรูปตราราชสีห์คชสีห์รักษา พานประดิษฐานรัฐธรรมนูญทำด้วยโลหะโปร่งสีทองไม่มีขอบ สูง ๒ เซนติเมตร

ข้าราชการการเมืองตำแหน่งอื่น ให้มีเครื่องหมายแสดงสังกัด เป็นรูปตรา กระจงหรือทวงที่ข้าราชการการเมืองตำแหน่งอื่นนั้นสังกัด ทำด้วยโลหะโปร่งสีทองไม่มีขอบ สูง ๒ เซนติเมตร

ข้าราชการการเมืองชาย ให้ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่คอเสื้อตอนหน้าทั้งสองข้าง สำหรับข้าราชการการเมืองหญิง ให้ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่คอเบาะของเสื้อตอนบนทั้งสองข้าง เนื้อแนวเครื่องราชอิสริยาภรณ์

(๒) เครื่องแบบสีกาก็คอเบาะ ประกอบด้วย

(ก) หมวก ให้ใช้หมวกเช่นเดียวกับเครื่องแบบสีกาก็คอพับ

(ข) เสื้อ

ข้าราชการการเมืองชายให้ใช้เสื้อสีกาก็คอเบาะแบบคอตั้ง แขนสั้น ปลอกเยว ตัวเสื้อผ่าอกตลอด มีคุมที่อกเสื้อ ๔ คุม มีกระเป๋ายึดติดภายนอกเป็นกระเป๋ายืนและล่างอย่างละสองกระเป๋ายืน กระเป๋ายืนมีใบปกมนชายกลางแหลม มีแถบกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ตรงกึ่งกลางกระเป๋ายืนทางคิง กระเป๋าล่างเป็นกระเป๋ายืนมีใบปกรูปตัด ที่ปากกระเป๋ายืนทั้งสองกระเป๋ายืนมีคุมข้างละ ๑ คุม สำหรับขัดกับใบปกกระเป๋ายืน ที่เอวด้านหลังคาดด้วยผ้าสีเดียวกับสีเสื้อขนาดกว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร ชายเสื้อที่ตะเข็บกลางหลังเปิดไว้ถึงผ้าคาดเอว และติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง

คุมที่ใช้กับเสื้อมีลักษณะเป็นรูปกลมแบน ทำด้วยวัสดุเดียวกับสีเสื้อ

ผู้ซึ่งได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋ายืนซ้ายด้วย

ข้าราชการการเมืองหญิง ให้ใช้เสื้อได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบเสื้อของข้าราชการการเมืองชาย

แบบที่ ๒ เสื้อคอเบาะปล่อยเอวสีทึบเดียวกับกระโปรงหรือกางเกง ผ่าอกตลอดตัวเสื้อ ไม่มีสาบ ด้านหน้ามีคิ้วตามสาบ มีคิ้วทำด้วยโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ ๓ คิ้ว แขนยาวจรดข้อมือหรือแขนสั้นเหนือศอกเล็กน้อย ตลบชายกว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร ต่อด้านหน้าและด้านหลังยาวตามตัว ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเบาะทั้งสองข้าง และมีกระเป๋าล่างข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าเจาะเฉียงเล็กน้อย ไม่มีใบปกกระเป๋า ให้ปล่อยชายเสื้อทับกระโปรงหรือกางเกง และคาดเข็มขัดตาม (จ) แบบที่ ๒ ทับเอวเสื้อ

ผู้ซึ่งได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านซ้ายด้วย

(ค) อินทรีธนู กางเกง กระโปรง เข็มขัด รองเท้า ถุงเท้า ให้ใช้เช่นเดียวกับเครื่องแบบสีทึบคอพับ

(๓) เครื่องแบบสีทึบกีฬากอล์ฟ

(ก) หมวก

ข้าราชการการเมืองชายและหญิงตำแหน่งรัฐมนตรี ให้ใช้หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีทึบกีฬากอล์ฟ ที่หน้าหมวกเหนือแก๊ปติดตราครุฑพ่าห์ปักด้วยด้ายหรือไหมสีเหลือง สูง ๓.๕ เซนติเมตร ที่ขอบโค้งของกะบังหน้าหมวกปักด้วยด้ายหรือไหมสีเหลืองเป็นรูปช่อชัยพฤกษ์ลักษณะเดียวกับช่อชัยพฤกษ์ของหมวกสำหรับเครื่องแบบสีทึบกีฬากอล์ฟ

ข้าราชการการเมืองชายและหญิงตำแหน่งอื่น ให้ใช้หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีทึบกีฬากอล์ฟ ที่หน้าหมวกเหนือแก๊ปติดตราครุฑพ่าห์ปักด้วยด้ายหรือไหมสีเหลือง สูง ๓.๕ เซนติเมตร ที่ขอบโค้งของกะบังหน้าหมวกปักด้วยด้ายหรือไหมสีเหลืองเป็นรูปช่อชัยพฤกษ์ลักษณะเดียวกับช่อชัยพฤกษ์ของหมวกสำหรับเครื่องแบบสีทึบกีฬากอล์ฟ

การสวมหมวกให้สวมในโอกาสอันควร

(ข) เสื้อ

ข้าราชการการเมืองชายและหญิง ให้ใช้เสื้อคอเปิดสีทึบกีฬากอล์ฟทรงกระบอก ไม่มีสาบอก ที่คอและแนวอกมีคิ้ว ๖ คิ้ว ขัดคิ้วปิดคอได้ มีลิ้นปิดอกแขนยาวแบบทรงกระบอก ที่อกและตอนล่างของเสื้อมีกระเป๋าล่าง ไม่มีสาบปะข้างละ ๑ กระเป๋า มุมกระเป๋าล่างและปากกระเป๋าล่างเป็นรูปตัดพองาม มีปกขัดคิ้วเสื้อข้างละ ๑ คิ้ว ชายเสื้อตัดตรงไม่มีเว้า กระเป๋าล่างเป็นกระเป๋ายามมีใบปกรูปตัด ที่ปากกระเป๋าล่างทั้งสองกระเป๋ามีคิ้วที่ปากกระเป๋าล่างข้างละ ๑ คิ้ว สำหรับขัดกับใบปกกระเป๋าล่าง

คুমที่ใช้กับเสื่อมีลักษณะเป็นรูปกลมแบน ทำด้วยวัสดุเดียวกับเสื่อ

สำหรับข้าราชการการเมืองตำแหน่งรัฐมนตรี ให้ปักเครื่องหมายแสดงสังกัดด้วยด้ายหรือไหมสีเหลืองเป็นรูปตราราชสีห์คชสีห์รักษาพานประดิษฐานรัฐธรรมนูญที่ปกคอเสื่อทั้งสองข้าง สำหรับข้าราชการการเมืองตำแหน่งอื่น ให้ปักเครื่องหมายแสดงสังกัดด้วยด้ายหรือไหมสีเหลืองเป็นรูปตรากระทวงหรือทบวง ที่ข้าราชการการเมืองตำแหน่งอื่นนั้นสังกัดที่ปกคอเสื่อทั้งสองข้าง

(ค) กางเกง

ข้าราชการการเมืองชายและหญิง ให้ใช้กางเกงขาวาสีกากีแกมเขียว ไม่พับปลายขาที่แนวตะเข็บกางเกงด้านข้างเป็นกระเป๋าะ ปากกระเป๋าะเฉียงไม่มีปกและจะมีกระเป๋าลังเป็นกระเป๋าระมีปกขัดคุดมกระเป๋าะละ ๑ คุม ด้วยก็ได้ ตะเข็บกางเกงทุกตะเข็บจะต้องเป็นตะเข็บคู่

(ง) เข็มขัด

ข้าราชการการเมืองชายและหญิง ให้ใช้เข็มขัดทำด้วยด้ายถักสีกากีแกมเขียว กว้าง ๓ เซนติเมตร หัวเข็มขัดและปลายเข็มขัด ให้มีลักษณะเช่นเดียวกับเข็มขัดของเครื่องแบบสีกากีคอพับ

(จ) รองเท้า

ข้าราชการการเมืองชายและหญิง ให้ใช้รองเท้าสูงครึ่งน่อง สีกากีแกมเขียว หรือสีดำ มีรูร้อยเชือก

(๔) เครื่องแบบสีขาวคอพับ ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบสีกากีคอพับ เว้นแต่สีของหมวก เสื่อ และกางเกงหรือกระโปรงเป็นสีขาว เข็มขัดทำด้วยหนังหรือด้ายถักสีดำ รองเท้าหุ้มส้นหนังสีดำ ในช่วงอากาศร้อน ให้ใช้เสื่อเป็นแบบคอเบะแขนสั้นได้

ในโอกาสไปงานพิธี ให้ใช้เสื่อเช็ดแขนยาวผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกลาด สีสอดชายผ้าผูกคอไว้ภายในเสื่อได้คูดมเม็ดที่สอง

ข้อ ๔ เครื่องแบบพิธีการ

(๑) เครื่องแบบปกติขาว ประกอบด้วย

(ก) หมวก

มีลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบสีกากีคอพับ เว้นแต่สีของหมวก ผ้าพันหมวก และหมอนสักหลาดสำหรับปักครุฑพ่าห์เป็นสีขาว

การสวมหมวกให้สวมในโอกาสอันควร

(ข) เสื่อ

ข้าราชการการเมืองชาย ให้ใช้เสื่อแบบราชการสีขาว ใช้คูดมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาดใหญ่ ๕ คูดม

ผู้ซึ่งได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋าบนซ้ายด้วย

ข้าราชการการเมืองหญิง ให้ใช้เสื้อนอกคอแบบสีขาวแบบคอป้านแขนยาวจรดข้อมือ มีตะเข็บหลัง ๔ ตะเข็บ ที่แนวสาบอกมีคุดมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ เซนติเมตร ๕ คุด มีกระเป๋าข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าเจาะเฉียงเล็กน้อย ไม่มีใบปกกระเป๋า และให้ใช้เสื้อคอพับแขนยาวสีขาวผูกผ้าผูกคอสีดำเงือกกลาสี

ผู้ซึ่งได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายด้วย

(ก) อินทรธนู

ข้าราชการการเมืองชายตำแหน่งรัฐมนตรี ให้ใช้อินทรธนูเชิงกว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบ่า พื้นสั๊กหลาดสีดำปักคั่นสีทองเป็นลายช่อชัยพฤกษ์เต็มแผ่นอินทรธนู ติดทับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ด้านคอปลายมน ติดคุดมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก

ข้าราชการการเมืองหญิงตำแหน่งรัฐมนตรี ให้ใช้อินทรธนูเชิงเช่นเดียวกับข้าราชการการเมืองชายตำแหน่งรัฐมนตรี แต่ด้านไหล่กว้างประมาณ ๔ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบ่า

ข้าราชการการเมืองตำแหน่งอื่น ให้ใช้อินทรธนูขนาดเดียวกับข้าราชการการเมืองตำแหน่งรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี มีแถบสีทองกว้าง ๕ มิลลิเมตร เป็นขอบโดยรอบและปักคั่นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์ยาวตลอดส่วนกลางของอินทรธนู ทั้งนี้ ยกเว้น ข้าราชการการเมืองที่มีกฎหมายว่าด้วยเครื่องแบบใช้บังคับโดยเฉพาะ

(ง) กางเกง กระโปรง

ข้าราชการการเมืองชาย ให้ใช้กางเกงแบบราชการสีขาว ขาวอมไม่พับปลายขา

ข้าราชการการเมืองหญิง ให้ใช้กระโปรงสีขาวยาวปิดเข่า ปลายบานเล็กน้อย สำหรับข้าราชการการเมืองมุสลิม ให้ยาวคลุมข้อเท้าก็ได้

(จ) รองเท้า ถุงเท้า

ข้าราชการการเมืองชาย ให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหนังสีดำชนิดผูก ไม่มีลวดลายถุงเท้าสีดำ

ข้าราชการการเมืองหญิง ให้ใช้รองทำหุ้มสันหนังสือคำปิดปลายเท้า ไม่มีลวดลาย สันสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

(ก) เครื่องหมายแสดงสังกัด

ข้าราชการการเมืองตำแหน่งรัฐมนตรี ให้มีเครื่องหมายรูปตราราชสีห์คชสีห์รักษา รัฐธรรมนูญทำด้วยโลหะโปร่งสีทองไม่มีขอบ สูง ๒ เซนติเมตร

ข้าราชการการเมืองตำแหน่งอื่น ให้มีเครื่องหมายแสดงสังกัด เป็นรูปตรากระทรวง หรือทบวงที่ข้าราชการการเมืองตำแหน่งอื่นนั้นสังกัด ทำด้วยโลหะโปร่งสีทองไม่มีขอบ สูง ๒ เซนติเมตร

ข้าราชการการเมืองชาย ให้ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่คอเสื้อตอนหน้าทั้งสองข้าง สำหรับข้าราชการการเมืองหญิง ให้ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่คอเบาะของเสื้อตอนบนทั้งสองข้าง เนื้อแนวเครื่องราชอิสริยาภรณ์

๒) เครื่องแบบปกติสีทึบคือตั้ง ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่สีของหมวก ผ้าพันหมวก หมอนสักหลาดสำหรับปีกครุฑพ่าห์ เสื้อและกางเกงหรือกระโปรง เป็นสีทึบ

(๓) เครื่องแบบครึ่งยศ ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่ กางเกงให้ใช้ผ้าสักหลาดหรือเสิร์จสีด้า มีแถบไหมสีด้ากว้างประมาณ ๑.๘ เซนติเมตร ๒ แถบ ห่างกันประมาณ ๘ มิลลิเมตร ติดด้านข้างตามความยาวของกางเกง ระดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ข้าราชการการเมืองหญิง ให้ใช้กระโปรงผ้าสักหลาดหรือเสิร์จสีด้า

(๔) เครื่องแบบเต็มยศ ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบครึ่งยศ สวมสายสะพาย (ถ้ามี)

(๕) เครื่องแบบสโมสร

เครื่องแบบสโมสรสำหรับข้าราชการการเมืองชาย มี ๓ แบบ คือ

(ก) เครื่องแบบสโมสร ก. ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบเต็มยศ

(ข) เครื่องแบบสโมสร ข. ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบ สโมสร ก. เว้นแต่เสื้อ ให้ใช้เสื้อสโมสรสีขาว ทำด้วยผ้าสักหลาดหรือเสิร์จ เปิดอก ปาดเอว ระดับ อินทรีเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว มีคุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้อมือข้างละ ๓ คุม ที่ระหว่างอกกับเอวข้างละ ๓ คุม และที่บรรจบเสื้อมีคุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ ข้างละ ๑ คุม คุมคู่นี้มีสายสร้อยสีทองร้อยติดกันประกอบด้วยเสื้อกั๊กสีขาว คุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ๓ คุม และเสื้อเชิ้ตสีขาวอกแข็ง ข้อมือแข็ง คอเชิ้ตชั้นเดียวแบบปีกผีเสื้อ ผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนหูกระต่าย มีแพรแถบสีเดียวกับกางเกงรัดเอว แพรแถบนี้ส่วนกลางด้านหน้ากว้างประมาณ ๑๒ เซนติเมตร ปลายทั้งสองข้างเรียว กว้างประมาณ ๑๑ เซนติเมตร ที่ปลายมีขอเกี่ยวติดกันในขณะคาดทางด้านหลัง

เครื่องหมายแสดงสังกัด ให้ติดที่คอเบาะของเสื้อตอนบนทั้งสองข้างเหนือแนว
เครื่องราชอิสริยาภรณ์

(ก) เครื่องแบบสโมสร ก. ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบ
สโมสร ข. เว้นแต่เสื้อเชิ้ตอกแข็งให้ใช้เสื้อเชิ้ตอกอ่อนสีขาว และเสื้อกั๊กให้ใช้แพรแถบสีเดียวกับ
กางเกงรัดเอวแทน แพรแถบนี้ส่วนกลางด้านหน้ากว้าง ๑๒ เซนติเมตร ปลายทั้งสองข้างเรียกว้าง
๑๑ เซนติเมตร ที่ปลายมีขอเกี่ยวติดกันในขณะคาดทางด้านหลัง

สำหรับข้าราชการการเมืองหญิง ให้แต่งตามสมัยนิยม

หมวด ๒

เครื่องแบบพิเศษ

ข้อ ๕ ข้าราชการการเมืองตำแหน่งรัฐมนตรีที่ควบคุม กำกับ หรือสั่งและปฏิบัติราชการ
สำหรับหน่วยงานใด ให้มีสิทธิแต่งเครื่องแบบพิเศษของหัวหน้าหรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน
ที่ควบคุม กำกับ หรือสั่งและปฏิบัติราชการนั้นได้ แต่ให้ใช้หมวกและส่วนประกอบของหมวก
อินทรี และเครื่องหมายแสดงสังกัดของข้าราชการการเมืองตำแหน่งรัฐมนตรีตามกฎหมายสำนัก
นายกรัฐมนตรีนี้ แล้วแต่กรณี แทนหมวก อินทรี และเครื่องหมายแสดงสังกัดของเครื่องแบบ
พิเศษของหน่วยงานนั้น

หมวด ๓

เครื่องหมายคณะรัฐมนตรี

ข้อ ๖ ให้มีเครื่องหมาย “คณะรัฐมนตรี” เป็นสัญลักษณ์อันมีศักดิ์และเกียรติยศยิ่ง
มี ๒ ประเภท ได้แก่

ประเภทที่ ๑ ทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปตราราชสีห์คชสีห์รักษาพานประดิษฐานรัฐธรรมนูญ
เหนือพานพื้นลงยาสีธงไตรรงค์และมีกระจังรัศมี ๕ แฉก ใต้พานมีอักษรย่อ “กรม” ลงยาสีขาวบนพื้น
ลงยาสีน้ำเงินเข้ม ด้านล่างมีแพรสะบัดชายลงยาสีแดงเข้ม มีคำว่า “สุจริต เสียสละ สามัคคี” สีทอง
อยู่บนแพรสะบัดชายติดทับบนผ้าแพรสีชมพูนวล สูงประมาณ ๓.๔ เซนติเมตร กว้างประมาณ
๓.๕ เซนติเมตร ตามภาพท้ายกฎ

ประเภทที่ ๒ มีลักษณะเช่นเดียวกับประเภทที่ ๑ แต่สูงประมาณ ๑.๒ เซนติเมตร กว้างประมาณ ๑.๓ เซนติเมตร ติดทับที่กึ่งกลางแผ่นพื้นโลหะรูปวงรีคูนูน ลงยาสีชมพูนวล กว้างประมาณ ๑.๔ เซนติเมตร สูงประมาณ ๒ เซนติเมตร มีขอบสีทองกว้างประมาณ ๑ มิลลิเมตร ตามภาพท้ายกฎ

มีความหมายดังนี้

รูปตราราชสีห์คชสีห์รักษาพานประดิษฐานรัฐธรรมนูญมีธงไตรรงค์ และมีกระงังรัศมี ๕ แฉก และอักษรย่อ “กรม” ลงยาสีขาวยบนพื้นลงยาสีน้ำเงินเข้มอันเป็นสีของสถาบันพระมหากษัตริย์ หมายถึง การบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญ สอนองเบื้องพระยุคลบาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ด้วยความจงรักภักดีและพิทักษ์เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เพื่อประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ โดยตราราชสีห์เป็นตราประจำตำแหน่งเสนาบดีสมุหนายก ที่บังคับบัญชาข้าราชการพลเรือน และตราคชสีห์เป็นตราประจำตำแหน่งเสนาบดีสมุหกลาโหม ที่บังคับบัญชาข้าราชการทหาร ซึ่งล้วนเป็นข้าราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สีชมพูนวล หมายถึง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ผู้ทรงริเริ่ม กำหนดต้นแบบการบริหารราชการแผ่นดินเป็นกระทรวง ทบวง กรม

กรม หมายถึง รัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี

สุจริต เสียสละ สามัคคี หมายถึง คติพจน์ของคณะรัฐมนตรีที่จักต้องบริหารราชการแผ่นดิน ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน และเป็นตัวอย่างของการทำงานด้วยความสามัคคี

ข้อ ๗ ผู้มีสิทธิประดับเครื่องหมาย “คณะรัฐมนตรี” จะต้องเป็นหรือเคยเป็นข้าราชการการเมืองตำแหน่งรัฐมนตรี

ข้อ ๘ การประดับเครื่องหมาย “คณะรัฐมนตรี” ให้ประดับในเวลาแต่งเครื่องแบบ หรือสวมชุดสากล หรือชุดสุภาพสำหรับสุภาพสตรี ในเวลาร่วมงานราชพิธีหรืองานพิธีหรือในโอกาสอันควร

เครื่องหมาย “คณะรัฐมนตรี” ประเภทที่ ๑ ให้ประดับเหนือกระเป๋าเสื้อด้านขวาของเครื่องแบบทุกชนิด ยกเว้นเครื่องแบบสีทากีแกมเขียวคอเบาะ หากประดับร่วมกับเครื่องหมายอื่นใด จะต้องประดับเครื่องหมาย “คณะรัฐมนตรี” ไว้เหนือสุด ยกเว้นเครื่องหมายที่มีพระปรมาภิไธยย่อของพระมหากษัตริย์ หรือพระนามาภิไธยย่อของพระราชินีหรือพระบรมวงศานุวงศ์

เครื่องหมาย “คณะรัฐมนตรี” ประเภทที่ ๒ สุภาพบุรุษให้ประดับที่ปกเสื้อด้านซ้ายของชุดสากล สุภาพสตรีให้ประดับที่ปกเสื้อหรือที่อกเสื้อด้านซ้าย หากประดับร่วมกับเครื่องหมายอื่นใดจะต้องประดับเครื่องหมาย “คณะรัฐมนตรี” ไว้เหนือสุด ยกเว้นเครื่องหมายที่มีพระปรมาภิไธยย่อของพระมหากษัตริย์ หรือพระนามาภิไธยย่อของพระราชินีหรือพระบรมวงศานุวงศ์

หมวด ๔

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๕ ผู้ซึ่งได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หรือได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่างประเทศ ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้น ๆ ในเวลาแต่งเครื่องแบบเต็มยศ แต่ในเวลาแต่งเครื่องแบบสโมสรจะประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์จำลองขนาดย่อมก็ได้ และถ้าในหมายของสำนักพระราชวังหรือบัตรเชิญทางราชการปรากฏว่า ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ก็ให้ประดับอย่างแต่งเครื่องแบบเต็มยศ หรือถ้ามีว่าให้สวมสายสะพายด้วย ก็ให้สวม

ข้อ ๑๐ การแต่งเครื่องแบบที่กำหนดไว้ในกฎสำนักนายกรัฐมนตรีนี้ ให้แต่งตามหมายของสำนักพระราชวังหรือในโอกาสอันควร

ข้อ ๑๑ ข้าราชการการเมืองหญิงมุสลิม หากจะใช้ผ้าคลุมศีรษะ ให้ใช้ผ้าคลุมศีรษะ สีกลมกลืนกับสีของเครื่องแบบตามที่กำหนดไว้ในกฎสำนักนายกรัฐมนตรีนี้ เว้นแต่เครื่องแบบสีขาว คอปับ และเครื่องแบบพิธีการให้ใช้ผ้าคลุมศีรษะสีดำ โดยให้คลุมศีรษะทั้งหมดเว้นใบหน้า ชายผ้าคลุมศีรษะสอดไว้ในปกเสื้อ ทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ในกรณีที่มีการสวมหมวกให้สวมหมวกทับผ้าคลุมศีรษะ

ข้อ ๑๒ ข้าราชการการเมืองนอกประจำการ ให้ใช้เครื่องแบบและส่วนประกอบของเครื่องแบบเช่นเดียวกับข้าราชการการเมืองประจำการ เว้นแต่ให้ติดเครื่องหมายอักษรย่อ “นก” ทำด้วยโลหะโปร่งสีทองไม่มีขอบ สูง ๒ เซนติเมตร ที่อกเสื้อเบื้องขวา

ข้อ ๑๓ ข้าราชการการเมืองนอกประจำการผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ ไม่มีสิทธิแต่งเครื่องแบบข้าราชการการเมือง

- (๑) เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือบุคคลเสมือนไร้ความสามารถ
 - (๒) เป็นบุคคลล้มละลายซึ่งศาลยังไม่สั่งให้พ้นจากคดี
 - (๓) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ
 - (๔) ประพฤติตนในทางที่อาจเป็นการเสื่อมเสียเกียรติของข้าราชการการเมือง และนายกรัฐมนตรีสั่งให้ผู้นั้นงดแต่งเครื่องแบบสำหรับข้าราชการการเมืองนอกประจำการ ในระยะเวลาที่กำหนดหรือตลอดไป
- ข้อ ๑๔ ข้าราชการการเมืองผู้ใดมีสิทธิแต่งเครื่องแบบข้าราชการอยู่ก่อนวันที่กฎสำนักนายกรัฐมนตรีนี้ใช้บังคับ ให้คงมีสิทธิแต่งเครื่องแบบเดิมต่อไปได้อีกแต่ไม่เกินสี่สิบห้าวัน นับแต่วันที่กฎสำนักนายกรัฐมนตรีนี้มีผลใช้บังคับ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

นายกรัฐมนตรี

ภาพถ่ายภูฏำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเครื่องแบบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๒

๑. ข้อ ๓ (๑) (ก) หมวก

๑.๑ ลายช่อชัยพฤกษ์ที่กะบังหน้าหมวก

๑.๑.๑ ข้าราชการการเมืองตำแหน่งรัฐมนตรี

๑.๑.๑.๑ ข้าราชการการเมืองชาย

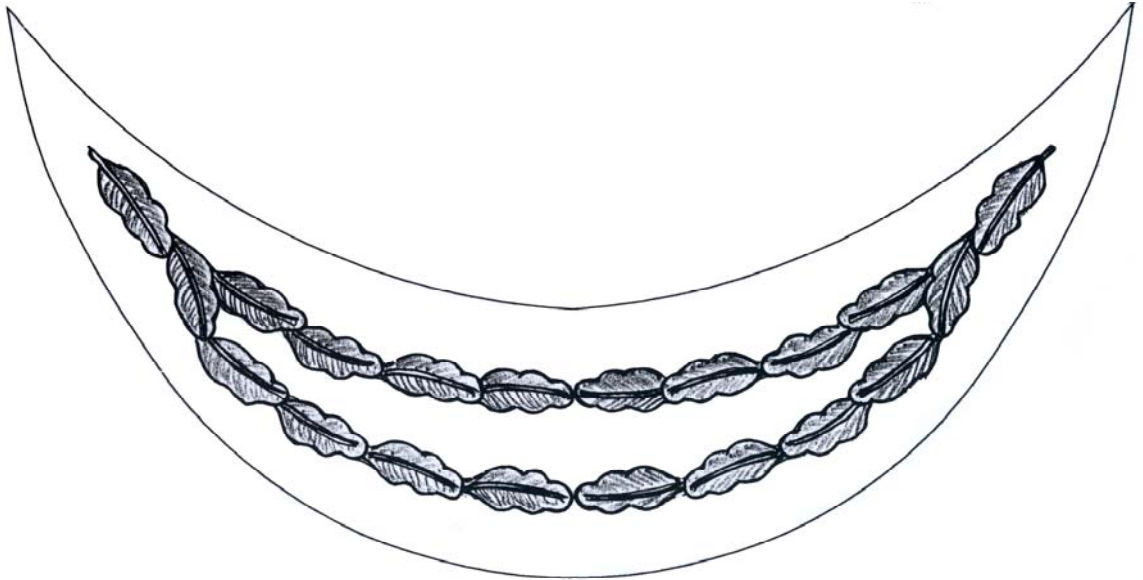

๑.๑.๑.๒ ข้าราชการการเมืองหญิง

๑.๑.๒ ข้าราชการการเมืองตำแหน่งอื่น

๑.๑.๒.๑ ข้าราชการการเมืองชาย

๑.๑.๒.๒ ข้าราชการการเมืองหญิง

๒. ข้อ ๓ (๑) (ค) อินทรรณู

๒.๑ ข้าราชการการเมืองตำแหน่งรัฐมนตรี

๒.๒ ข้าราชการการเมืองตำแหน่งอื่น

๓. ข้อ ๖ เครื่องหมาย “คณะรัฐมนตรี”

๓.๑ เครื่องหมาย “คณะรัฐมนตรี” ประเภทที่ ๑

๓.๒ เครื่องหมาย “คณะรัฐมนตรี” ประเภทที่ ๒

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ข้าราชการการเมืองเป็นข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายพลเรือน ซึ่งปัจจุบันได้มีการปรับปรุงแก้ไขอินทรรฐและเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทรรฐของข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดตำแหน่งใหม่ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบกับโดยที่การกำหนดลักษณะ ชนิด และประเภทของเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบของข้าราชการการเมืองมีลักษณะแตกต่างจากข้าราชการประเภทอื่น จึงสมควรที่จะกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบของข้าราชการการเมืองขึ้นไว้โดยเฉพาะ จึงจำเป็นต้องออกกฎสำนักนายกรัฐมนตรีนี้